

تاریخ: ۲۰۲۴/۰۲/۱۰

بخش: تجارت داخلی و خارجی

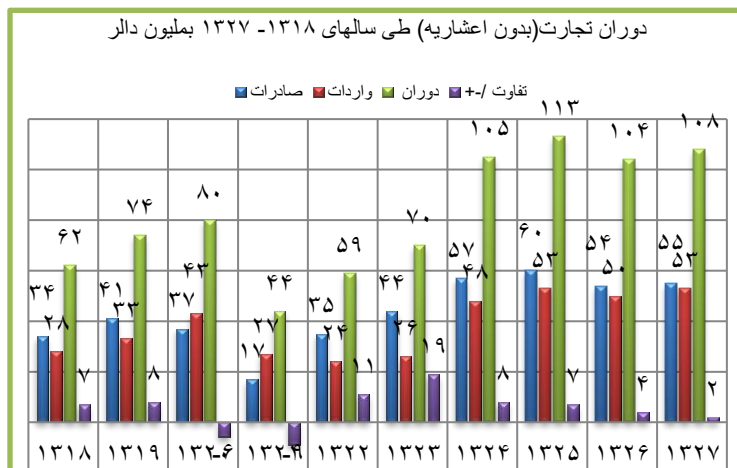
نویسنده: سید عظیم حسینی

معلومات پیرامون دوران تجارت خارجی افغانستان در قاموس کبیر افغانستان قسمت ششم

دوران تجارت خارجی بین سالهای ۱۳۱۸-۱۳۲۷:

دوران تجارت خارجی طی سالهای ۱۳۱۸-۱۳۲۷ طوریکه در گراف ذیل انعکاس یافته است، علیرغم آنکه، طی سالهای ۱۳۲۰-۱۳۲۳ دوران تجارت نسبتاً تقلیل یافته، این شاخص بصورت عموم سیر صعودی داشته است. درین دوره عبدالمجید زابلی بحیث وزیر اقتصاد ملی اجرای وظیفه مینمود، هرگاه دوران تجارت در سال ۱۳۲۷ با سال ۱۳۱۸

مقایسه گردد حدود ۱۷۴ درصد افزایش را نشان میدهد که در بخش صادرات حدود ۱۶۱ فیصد و در قسمت واردات ۱۸۹ در صد افزایش را میرساند. صادرات در سال ۱۳۲۷ با تفاوت حدود ۲ میلیون دالر باز هم از واردات پیشی گرفته است. بیلانس تجارت بجز سالهای ۱۳۲۰ و ۱۳۲۱ که دارای کسر میباشد در متباقی سالها مثبت بوده و طی شش سال متوالی در حالیکه واردات نیز در حال

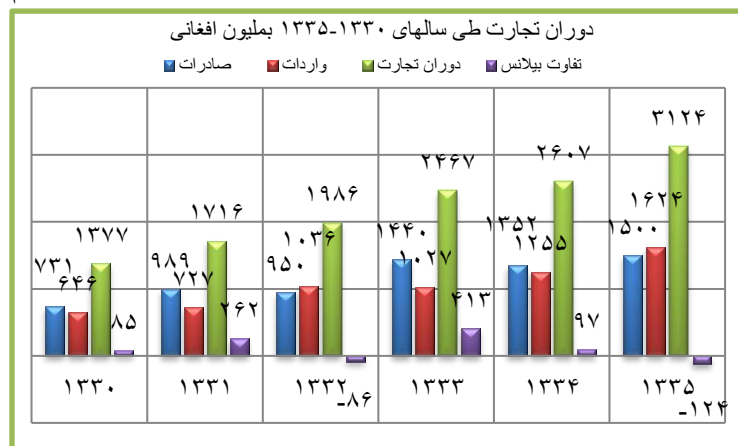
رشد بوده، صادرات برتری خود را حفظ نموده است که میتواند منحصیث یک دست آورد خوب همین دوره محسوب گردد.

منبع: اداره مرکزی احصائیه

قابل تذکر است که، گرچه کشت تریاک در کشور ممنوع بود اما در سال ۱۳۲۴ از حاصلات سالهای قبلی ولایت بدخشان، یکمقدار زیاد تریاک به امریکا و فرانسه صادر گردید. واردات این دوره را عمدتاً پارچه باب نخ و پشمی از امریکای جنوبی و انگلستان و پترول از هند تشکیل میداد. صادرات درین دوره از ۳۴,۲ میلیون دالربه ۵۵ میلیون دالرو واردات از ۲۷,۷ میلیون دالربه ۵۳ میلیون دالر افزایش پیدا کرد. طوریکه دیده میشود اقدامات هدفمند ایجاد و تقویت منابع تامین صادرات به همکاری دولت و سکتور خصوصی به ثمر رسیده و نتایج خوبی را در پی داشت. این روند مثبت توسعه صادرات در دوره بعدی نیز ادامه یافت.

دوران تجارت خارجی بین سالهای ۱۳۳۰-۱۳۳۵

به همین ترتیب دوران تجارت در سال ۱۳۳۵ نسبت به سال ۱۳۳۰ بیشتر از دوبرتبه رشد نموده است که سهم

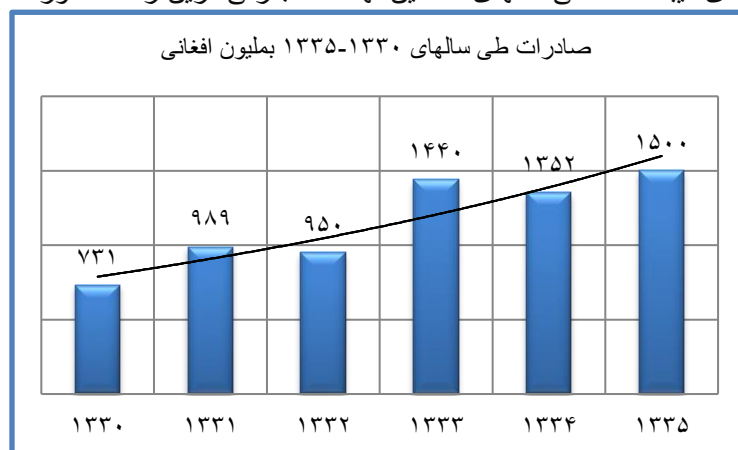

منبع: اداره مرکزی احصائیه

صادرات حدود دو مرتبه و سهم واردات حدود دوبرتبه افزایش را نشان میدهد.

دوران تجارت طی این دوره از رشد مستمر برخوردار بود و صادرات و واردات تقریباً به موازات هم در حال ارتقاء بوده است. چنین دست آوردهای نه تنها نتیجه کوشش های همین سالهای (تحت مطالعه) میباشد که در زمینه بهبود صادرات

انجام گردیده، بلکه پاسخ روشن به اقدامات هدفمندی میباشد که طی سالهای نخستین نهضت تجاری درین راستا صورت

منبع: اداره مرکزی احصائیه

گرفته است. طوریکه در گراف ها نشان

داده شده است ارقام بیانگر آنست که

صادرات طی این سالها به رغم فراز

ونشیبها دارای رشد مستمر بوده و در سال

۱۳۳۵ به ۱,۵ میلیارد افغانی رسیده است

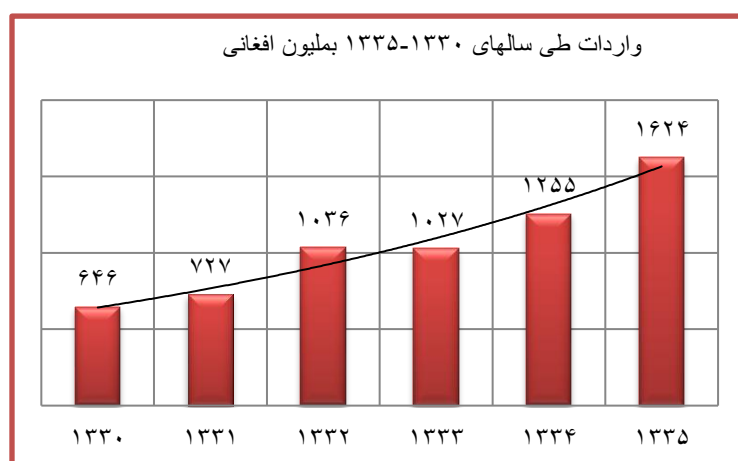
که در مقایسه با سال ۱۳۳۰ ازدیاد دوبرابر

را میرساند. مجموع صادرات کشور طی

سال ۱۳۳۰ بالغ بر ۷۳۱ میلیون افغانی

میشود.

هرگاه صادرات سال ۱۳۳۰ با واردات همان سال که بالغ بر ۶۴۶ میلیون افغانی میگردد مقایسه شود، صادرات بر

واردات ۱۳ فیصد بیشتر صورت گرفته است.

اما در سال ۱۳۳۵ میزان واردات (به مبلغ

۱۶۲۴ میلیون افغانی) به تناسب میزان

صادرات (۱۵۰۰ میلیون افغانی) به اندازه

۰,۸ درصد بیشتر است. بیلانس تجارت

در سالهای ۱۳۳۲ و ۱۳۳۵ کسر داشته است

که بالترتیب یک کسر ۸۶ میلیون افغانی و

۱۲۴ میلیون افغانی را ارائه میدارد. واردات

طی سالهای متذکره عمدتاً بسوی از دیاد میلان نموده و آهنگ رشد آن در سال ۱۳۳۵ به مقایسه ۱۳۳۲ بیشتر از دو نیم مرتبه بوده است. منبع: اداره مرکزی احصائیه

کشور هندوستان با مبلغ ۲۱۵ میلیون افغانی (خرید) در صدر جدول صادرات افغانستان قرار داشت، ایالات متحده امریکا مقام دوم را درین ردیف با مبلغ ۱۹۴ میلیون افغانی واردات، و روسیه شوروی با واردات مبلغ ۱۳۴ میلیون افغانی رده سوم را در جدول صادرات بخود اختصاص داده بودند. کشورهای هند، پاکستان، بریتانیا، جرمنی، ایران، عربستان سعودی، هالند و سویس بالترتیب همکاران تجارتي افغانستان را درین دوره تشکیل میداد.

ترکیب صادرات افغانستان طی سالهای (۱۳۳۰-۱۳۳۵) به مقدار

اقدام	واحد مقیاس	۱۳۳۰	۱۳۳۵	فیصد (+ -)
میوه خشک و تازه	تن	۶۰۲۱۴	۵۸۳۶۸	- ۰,۰۳
پخته خام	تن	۲۸۱۳	۱۰۷۸۸	+ ۳,۸۳ مرتبه
پشم	تن	۴۳۰۸	۷۱۱۵	+ ۱/۶۵ مرتبه
قره قل	ملیون جلد	۱,۴	۱,۹	+ ۱,۳۶ مرتبه

منبع: سالنامه افغانستان

از لحاظ ترکیب، اقلام عمده صادراتی کشور را میوه جات احتوا میکرد و پخته خام جدیداً شامل ترکیب صادرات گردید، بدین ترتیب می بینیم که تلاشها در جهت تقویت منابع، باز هم سکتور زراعت و مالداري تنها سکتور تامین صادرات باقی میماند.

مجموع صادرات میوه تازه از سال ۳۱ الی ۳۴

سال	مقدار به تن	قیمت به ملیون افغانی
۳۱	۱۹۶۵/۴۵	۶۵/۰۴
۳۲	۱۸۶۲/۴۹	۵۵/۷۴
۳۳	۲۸۴۵/۹۹	۱۱۵/۴۸
۳۴	۱۸۴۷/۳۵	۱۱۷/۷۴

ترکیب واردات افغانستان طی سالهای (۱۳۳۰ و ۱۳۳۵) به مقدار

اسم اشیاء	واحد	سال		فیصدی + - مرتبه
		۱۳۳۵	۱۳۳۰	
موتر نیز رفتار ولاری	عراده	۸۳۲	۵۳۲	+ ۱,۵۶ مرتبه
اشیای تعمیراتی	تن	۵۰۷۵	۱۹۰۸	+ ۲,۶۶ مرتبه
روغنیات	گیلن	۳۹۷۴۸۱۷	۱۲۵۷۸۹۴	" ۳,۱۶

پارچه جات نخى	تن	۴۸۲۲	۳۵۱۲	۲۷,۱۷ - %
شکر	تن	۴۹۱۴	۱۹۹۲۶	۴,۰۵ + مرتبه
چای	تن	۲۴۲۶	۳۷۰۰۰	۱۵,۲ +
ابريشم مصنوعى	تن	۲۵۰	۲۲۷	۹,۲ - %

منبع: سالنامه افغانستان

اقدام عمده که در جدول واردات سالهای ۱۳۳۵ و ۱۳۳۶ جایگاه خاصی دارد عبارت از موتر تیز رفتار ولاری و اشیای تعمیراتی میباشد که حکایت از سرمایه گذاری ها در سکتور ترانسپورت در راستای بهبود انتقالات و تسهیل تجارت و رشد سکتور ساختمان دارد. در حالیکه نویدی از ورود اموال سرمایوی تولیدی به نظر نمیخورد، سایر کالاهای وارداتی صرفاً مصرفی بوده است که عدم توجه دولت و سکتور خصوصی را در جلب و جذب سرمایه گذاری به ویژه در بخش صنعت نشان میدهد. صادرات افغانستان طی سال ۱۳۳۶ عبارت بود از قره قل، میوه جات، پنبه و پشم که این چهار قلم، اقدام عمده صادرات را تشکیل میداد و ۸۹,۵ درصد مجموع صادرات را احتوا مینمود. محصولات میوه عمدتاً از قندهار، هرات، بلخ، کابل، قطغن، ننگرهار، پروان، دره ارغنداب و هریرود، بدخشان، تاشقرغان و ولایات مشرقی و جنوبی جمع آوری و به خارج کشور صادر میشد. با اساس احصائیة سال ۱۳۳۳ میوه جات ۳۹ درصد کل صادرات را تشکیل میداد. ادامه دارد